

СУЇЦИД: ПРИЧИНИ, МОТИВИ ТА ФАКТОРИ РИЗИКУ

Життя є даром від Бога. Але, безумовно, інколи воно здається радше тягарем, аніж даром. Головною причиною цього є егоцентризм та агресія оточення, що породжує втрату життєвого смислу, зневіру у змінах на краще, втому від нескінченної низки проблем та руйнівних для психіки стресів.

Водночас, на думку більшості населення, навіть найжахливіша ситуація не виправдовує самогубства, в окремих людей з'являється бажання померти через деструктивну інтерпретацію подій або власного становища.

Нерідко хлопці та дівчата впадають у відчай і чинять самогубство через щось, що іншим здається лише дрібницею, нам буває важко зрозуміти такі причини самогубства, як сварка з батьками, друзями, нещасливе кохання, приниження ровесників тощо. Та буває так, що саме з таких, банальних, на перший погляд, причин, зазнавши душевного болю і не маючи змоги зарадити собі, підлітки вважають смерть способом помститися кривдникам.

Тобто до серйозних спроб самогубства можуть вдаватися люди, які сподіваються вплинути на почуття інших, хоч самих їх уже не буде і вони не зможуть побачити, які наслідки мав їхній вчинок.

Як показують дослідження, серед дітей, які зазнають знущань у тій чи іншій сфері, ймовірність самогубств зростає майже у сім разів, адже вони зазнають справжніх страждань.

Стрес, викликаний значущими для підлітка чинниками, породжує почуття збентеженості і страху, захисну реакцію, а саме – спробу позбутися душевного болю. Отже, найчастіше самогубство – це не бажання накласти на себе руки, а нестримне прагнення покласти край життю, яке завдає нестерпних мук.

Надмірний стрес може з'явитися також від навчальних перевантажень. Максималізм щодо навчальної успішності як у самих дітей, так і в їхніх батьків спонукає учнів витрачати на навчання час і розумові зусилля, набагато більші за їхні психофізичні можливості.

Дуже високий процент суїцидальних вчинків – серед тих, хто страждає на ті чи інші психоемоційні розлади (більше 50%). Тяжкі форми депресії за поширенням посідають друге місце після серцево-судинних захворювань.

Депресія вражає всі сторони життя людини – підриває почуття власної гідності, впевненості у собі, здатність ясно мислити та приймати помірковані рішення.

Люди довкола намагаються уникати контактів з тими, хто має порушення емоційного стану. Як результат, такі особи перебувають поза інтересами суспільства, почуваються нікому не потрібними, вигнанцями.

Щодо окремих, перелічених вище рушійних сил суїцидальних проявів серед молодого покоління інтегративним фактором стає недостатність батьківської уваги та належного нагляду.

Учні здебільшого залишаються сам на сам зі своїми проблемами та душевними переживаннями.

Батьки потрапляють у рабство матеріалізму та кар'єризму, які їм нав'язує сучасне суспільство. Вони так багато часу присвячують зароблянню, а потім – витрачання грошей, що в них зовсім не залишається часу на своїх дітей.

Так, батьки рідко бувають удома (їм доводиться багато працювати або вони занадто зайняті задоволенням своїх егоцентричних потреб). Діти дуже часто повертаються з навчального закладу у порожній будинок або квартиру. Коли ж батьки приходять, то вони вже занадто втомлені, а їхні думки все ще зайняті своїми

справами. Позбавлені достатнього спілкування з рідними, діти поступово стають відчуженими, нетовариськими, важковиховуваними та потайними.

Нерідко провокує все недоброзичлива домашня атмосфера, постійні конфлікти, грубощі, антагонізм членів сім'ї щодо одне одного. Якщо до цього додається аналогічне становище в навчальному закладі, психіка дитини не може витримати напруження. Втрачається спроможність тверезо оцінювати ситуацію.

Крім того, чимало батьків не опікуються дозвіллям дітей, від чого останні потрапляють у полон телевізора та комп'ютера або низькопробної художньої літератури. При цьому батьки не беруть до уваги сильного впливу засобів масової інформації, які останнім часом культивують погляд на самогубство як на прийнятний шлях виходу із кризових ситуацій, смакують пов'язані з цим питанням переживання.

Слід зауважити, що в цілому ця проблема належить до розряду громадських, адже спрямованість більшості відеопродукції та комп'ютерних ігор на культ насильства, жорстокості, бездуховності породжують легковажне ставлення до цінності життя як такого.

Фактори ризику :

- хронічна депресія;
- безнадійність, небачення виходу із скрутного становища, нескінченна низка неприємностей;
- втрата когось із дорогих людей, розрив із коханим, зрада;
- шантаж, приниження, знущання, наруга;
- конфлікт із близьким оточенням (у сім'ї, навчальному закладі);
- алкоголізм, наркотична залежність;
- випадки самогубства у близькому оточенні, знання подробиць суїцидальних випадків зі ЗМІ.